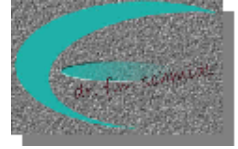

Histo-visie

Markante gebouwen

Hoogstraat 12

Bronnen:

De vierde woning van links was het huis van een koopman. Beneden kon men de beddensteden aantreffen. Boven bevonden zich — enkel via een ladder te bereiken slaapvertrek en zolderverdieping. De zolder diende als opslagruimte. Het huis is met kruisribgewelven onderkelderd. In dit huis had Perigrinus Barmantloe zijn drukkerij gevestigd. Tussen 1480 en 1490 heeft hij hier zijn acht nog bekende wiegedrukken [zie illustratie] vervaardigd.

Later ging het huis over naar de Deventer familie Pafraet. Ook zij behoorden tot een bekend Overijsselse drukkers geslacht.

Eveneens zou in dit huis Kiliaam van Renselaer geboren zijn. Hij werd later de stichter van Renselaerswijck nabij New York. In dit soort huizen woonde de bovenlaag van Hasselt; de sociale toplaag dus. Dit type woning treft men ook in Hoorn, Enkhuzen, Monnikendam en Medemblik aan. Hoewel Hasselt sterk afhankelijk was van het Duitse achterland, behoorde het in cultureel opzicht tot de Zuiderzeecultuur. De stad lag dan ook met het gezicht naar Holland toe en met de rug naar het in het oosten gelegen economisch achterland. In het begin van de negentiende eeuw raakte het gebouw in verval. Na de tweede wereldoorlog was het rijp voor restauratie. In 1959 werd deze afgerond. Het gebouw kreeg daarna een andere

bestemming. Van woonhuis werd het bibliotheek. Gezien de eerder genoemde drukkersactiviteit herkreëg het pand daarmee een passende bestemming. Later vond de muziekvereniging Irene er onderdak. Tegenwoordig heeft het zijn oorspronkelijke bestemming herkreëgen.

Hoogstraat 33

Het tweede huis aan de rechterkant behoorde bij het tegenovergelegen gasthuis, dat als hospitaal en armenhuis diende. Nog altijd is in de tuin de altaarplek te zien. Mogelijk dat de slaappleaatsen voor de patiënten hier net als in het Hotel Dieu te Beaune en het St. Jans hospitaal in Brugge aan de muurkant stonden, zodat de zieken uitzicht op het altaar hadden.

Het oudste deel van het complex dateert uit de late gotiek. Later werd het verbouwd tot een burgerwoning voor iemand uit de sociale bo-

Het verhaal is mooi. Te mooi. Veel waarschijnlijker is het dat deze koe duidt op de handel die de eigenaar van deze woning dreef. Hasselt was in de zeventiende eeuw een stad die voor een gedeelte afhankelijk was van de handel in ossen. De beesten werden

venlaag. Gezien de aanwezigheid van een sijdelkamertje ofwel een comptoir, is het huis waarschijnlijk van een koopman geweest. Het voorste deel diende als woning, het achterste deel als pakhuis en als wagenberging. Op het open erf heeft men vijf kuipen van hout aangetroffen. In het midden stond een ijzeren keuspote, die diende als glazuurmolen (rosmolen). De steeg heet niet voor niets Rosmolensteeg. Waarschijnlijk heeft hier in het begin van de zeventiende eeuw een tichelbakkerij gestaan. De benodigde witte klei (grondstof) werd geïmporteerd. Achter het complex stonden zeven armenhuisjes elk tien vierkante meter groot. In de loop van de zeventiende eeuw werd in het gebouw de waag ondergebracht. Ook bij dit huis treft men de invloed van de westelijke Zuiderzeestadjes en steden aan. Na een gron-

dige restauratie zijn de panden in bezit van de Vereniging "Hendrick de Keijser" gekomen.

Nieuwstraat 7

Huis met puntgevel [derde woning rechts] met enkele trappen, toppilaster en een gevelsteen met koe. Op grond van het op de gevelsteen vermelde jaartal gaan we uit van het bouwjaar 1627. Het huis draagt de naam "De bonte os". Het verhaal gaat dat tijdens één van de belegeringen van de stad de veestapel zodanig uitgedund was, dat er nog maar één koe was. Met dit beest liepen de inwoners van Hasselt geregeld - voor de vijand goed zichtbaar over de stadswallen. De bevolking wilde de indruk wekken dat er geen voedselgebrek in de stad bestond en dat de belegeraars er niet op moesten rekenen dat de stad zich snel zou overgeven.

veelal in Denemarken gekocht en naar Hasselt vervoerd om daar verder te worden vetgeweid. Vervolgens werden de beesten op de Hollandse markten verkocht.

Meer over de historie van Hasselt weten of zien

www.schmidtplanet.info